

Panelová sídliště: proč se začala stavět a jak se proměňovala jejich (architektonická) podoba

Eva Novotná, Uměleckoprůmyslové museum Praha

periodizace poválečné bytové výstavby

1. Dřevní fáze (1945-1955)

Červený Vrch / Praha 6
2645

Invalidovna / Praha 8
1274

Ďáblice / Praha 8
9293

2. Průkopnická (pionýrská) fáze (1953-1959)

3. Období krásných sídlišť (60. léta)

Petřiny / Praha 6
6151

Nové Butovice / Praha 13
5518

Prosek / Praha 9
10 022

Malešice / Praha 10
4696

4. Technokratická fáze (70. léta)

5. Posttechnokratická fáze (80. léta)

Lužiny / Praha 13
7731

Jižní Město II. / Praha 11
8314

Jižní Město I. / Praha 11
21780

Krč / Praha 4
4072

počet obyvatel v panelových domech v Praze: 470 000
number of residents of panel buildings in Prague: 470,000

Martina Flekačová, Beautiful Boxes or Technocratic Grey? Towards a Periodic Definition of Czech Housing Estates Using the Example of Prague, *Czech and Slovak Journal of Humanities*, č. 2, 2014.

5

1.1

1.2

4

3

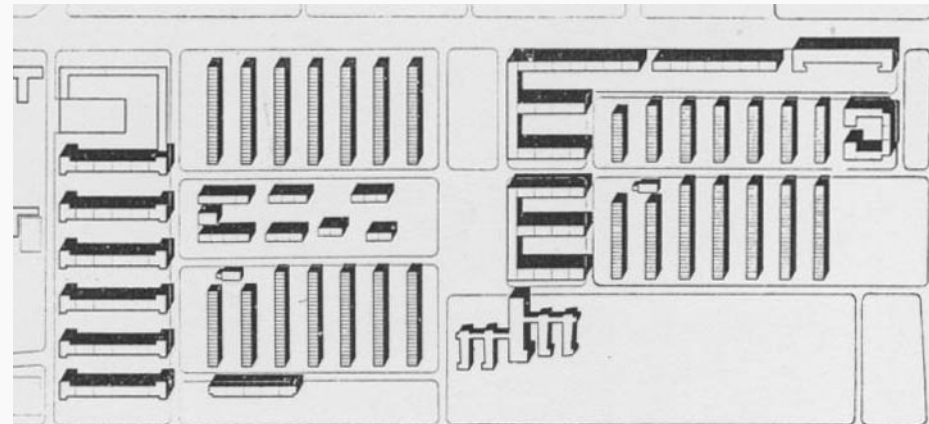
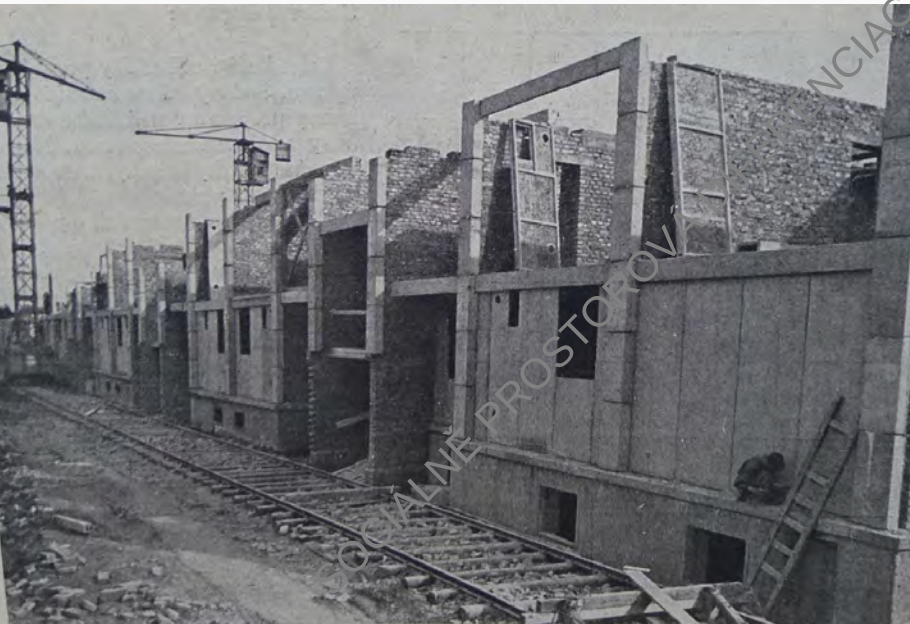
2

1.1

Dvouletky

Sídliště Solidarita- Strašnice,
1947-1949

(František Jech, Hanuš Majer,
Karel Storch)

1.2 Typ T11

Praha-Kobylisy, 1947-1949 (Václav Jetel, Lubor Marek, František Marek, Miroslav Olexa, Miroslav Tryzna)

1949 Směrnice ÚV KSČ o zprůmyslnění stavebnictví

1951 Studijní a typizační ústav

1952 Typizační sborník: T12, 13, 14, 15 a T20

Soubor Vysočany,
1954-56 (M. Hlaváček)

2. Panelák

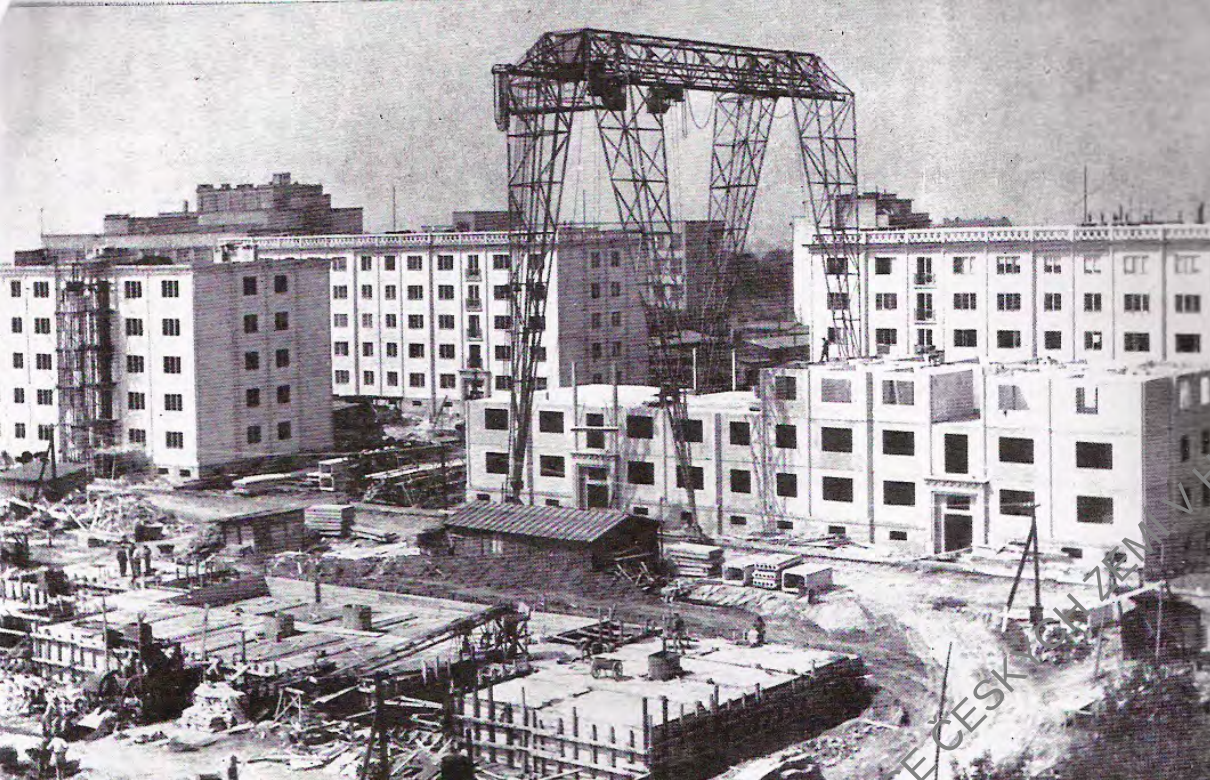
Zlín - prototyp montované panelové konstrukce **G40**, 1953-1954
(Bohumil Kula, Hynek Adamec)

Praha - sídliště Herálecká, 1954-56

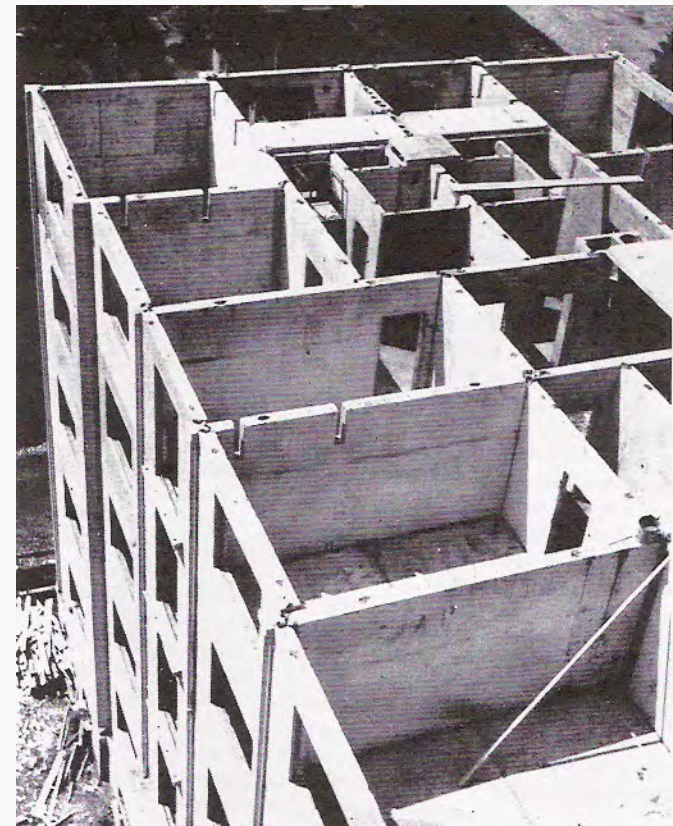
prototyp skeletopanelová konstrukce,
Praha-Žabovřesky, 1953
(Miloslav Wimmer, Karel Honzík)

G40 první celostátní panelák

Konstrukce a technologie – stěnový tzv.
krabicový systém montovaný z panelů

Sídliště Petřiny, 1958-61 (Vojtěch Mixa, Evžen Benda a kol.)

Sídliště
Malešice,
1959-61
(Jan Růžička
a kol.)

EXPERIMENT ???

Postavit se třetí půllice 1,200,000 bytů umění jediné seriové vzhledu. Byty však musí být různé, jak to vyžadují potřeby rodin, společenské podmínky a nové názory na život vyspělé společnosti. V experimentálním souboru se osvědčí různé konstrukční systémy, jež umožní řešit byty všech velikostí i dispozic se seriové výrobních částí a prvků. Spání se vylučuje z obývacích pokojů, což umožňuje lehce přiklady, jejichž pomocí se vytvoří takové podstaty ložnic, jaký rodina potřebuje.

Také nábytek prošel přehledně změny. Měl účelově kompletní. Ve velkých seriích se vyrábějí jednotlivé díly, ale individuálně se z těchto dílů sestavují byty podle potřeb rodiny buď jednotlivými kúty nábytku nebo sestavováním nábytkem sektorovým. Běžná ul je v prodejích málokdy druhu sektorového nábytku, další se stále vyskytují. Přednost sektorového nábytku, i zařízení z jednotlivých kúto je v tom, že se může libovolně měnit a sestavovat i doplnovat, jak se mění a vyvíjí rodina. Město, čtvrť, ulice, dům, byt, nábytek a osobní zařízení, to všechno je součástí životního prostředí. Dáme-li však v zařízeních být vytvoří teprve jeho obyvatelé. I nejméně náležitý byt pak může být vhodně zařízen. Vhodným zařízením se napopk mnohá napravit. Vhodné zařízení je takové, které je účelné, proměnné a zabírá co nejmenší prostor.

Byt č. 3 — garsoniéra. Zařízena montisektorem, pro dvě osoby. Lůžkoviny jsou přes den na lůžkách. V místnostech je ložnicový kout oddělen.

Byt č. 6 — garsoniéra. Je vybavena jeden a půlložkovým gaučem pro jednu, výjimečně pro dvě osoby. Zařízena běžně vyráběným sektorovým nábytkem.

PORADAJI
KOMISE VYSTAVBY MĚSTA
NÁRODNÍHO VÝBORU PRAHY
NÁBYTEK PRAHA
ÚSTAV BYTOVÉ A ODEVNÍ KULTURY

EXPERIMENT

PRAHA - KVĚTEN 1961

výstava

VYSTAVA BYTŮ A BYTOVÉHO ZAŘÍZENÍ
PRAHA - INVALIDOVNA
PRVNÍ ČÁST OBJEKTU A 1

3.

Experimentální okresek Invalidovna

Jiří Novotný (územní plán)

Josef Polák-Vojtěch Šalda a kol.

návrh 1959

realizace 1962-67

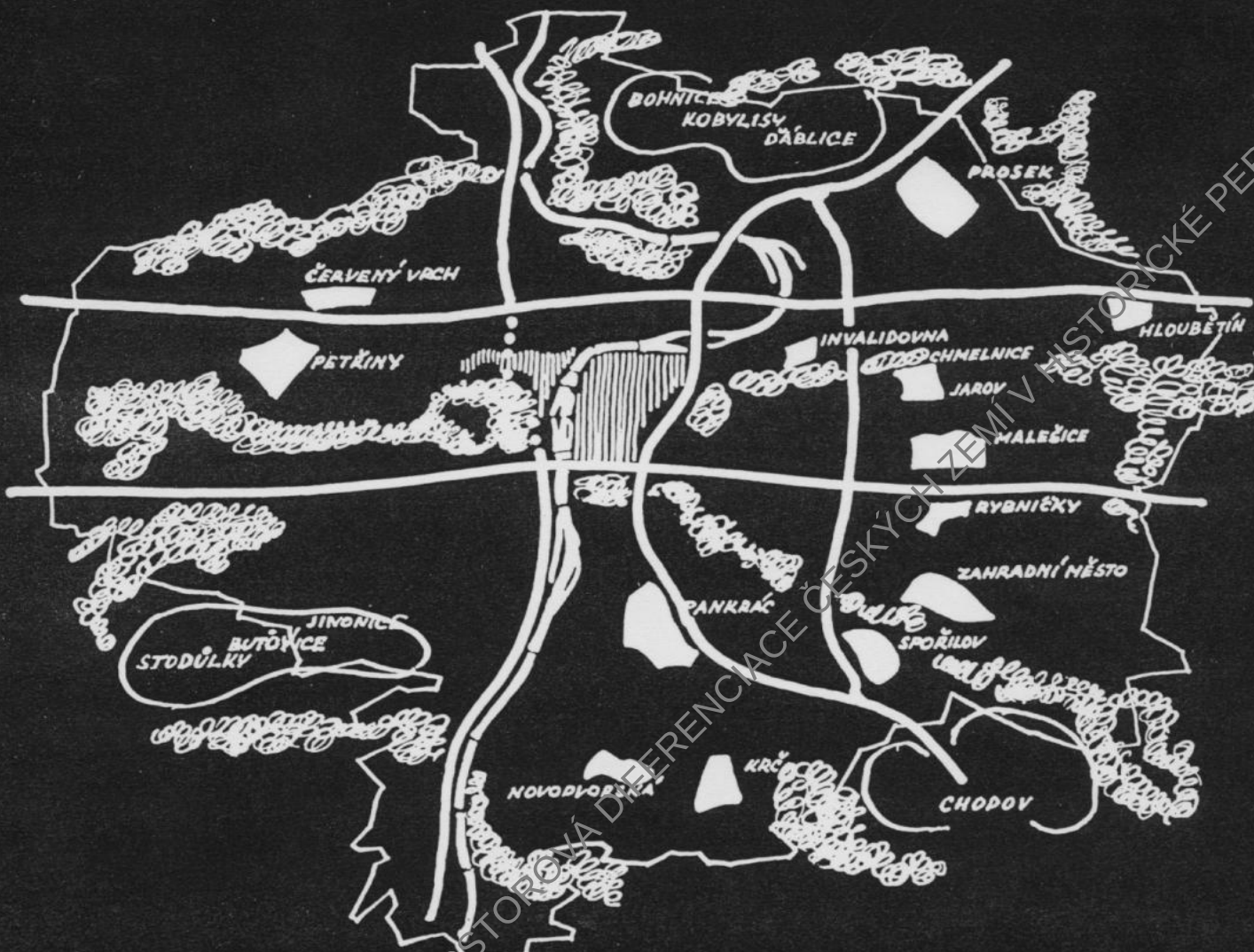

Sídliště Invalidovna, 1959, 1962-67
(Josef Polák, Vojtěch Šalda a kol.)

Miloš Zet, plastika-hřiště

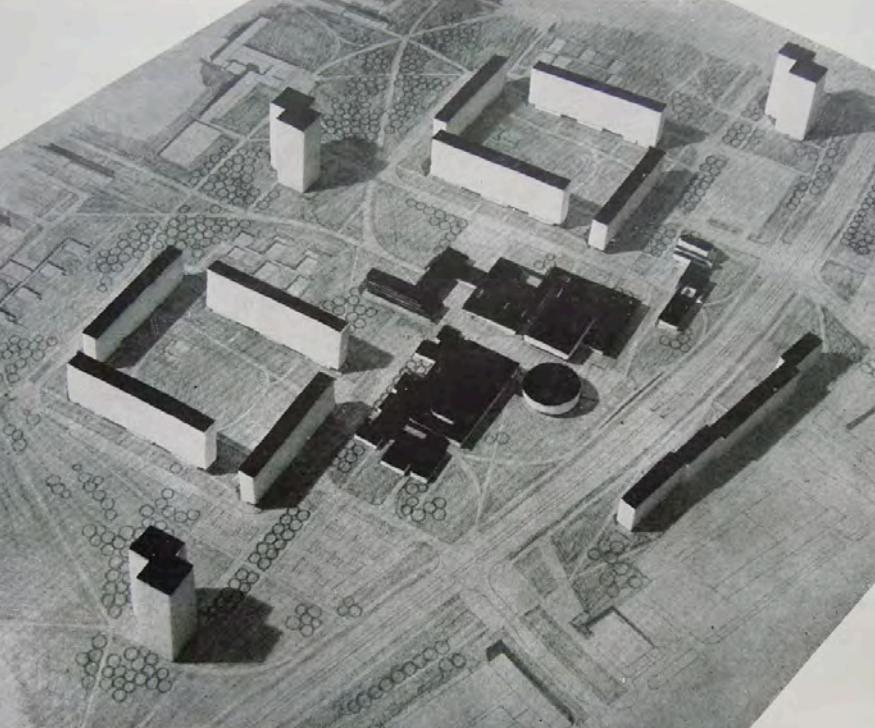
1963-69 rozvoj Prahy – nové obytné soubory: Krč, Pankrác, Novodvorská, Prosek, Ďáblice

Sídliště Pankrác, 1964-1970 (Jiří Lasovský)

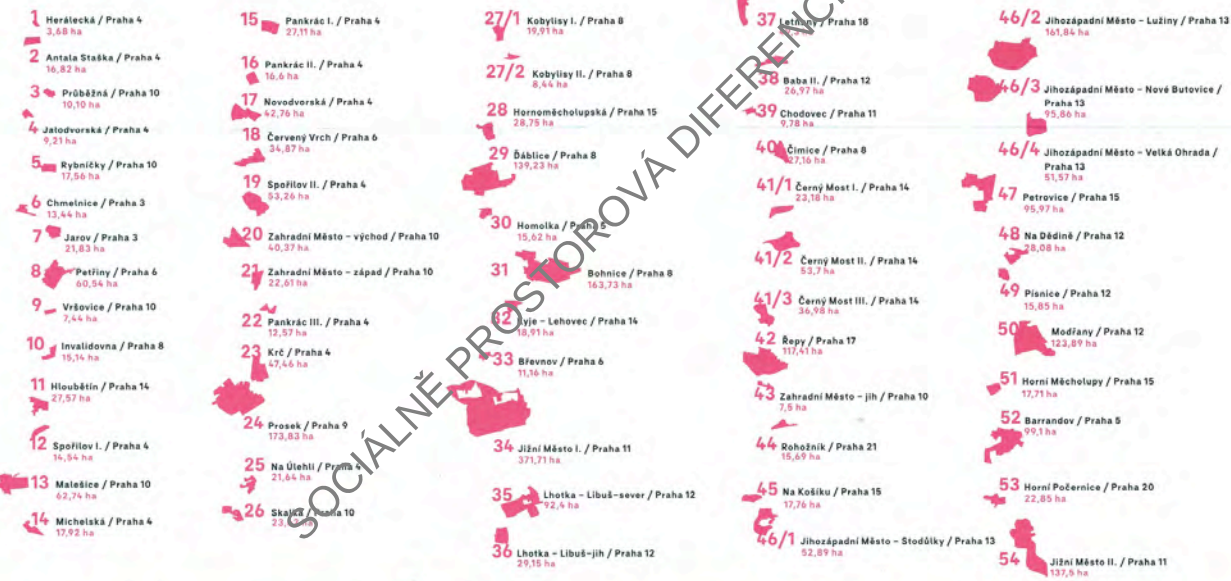
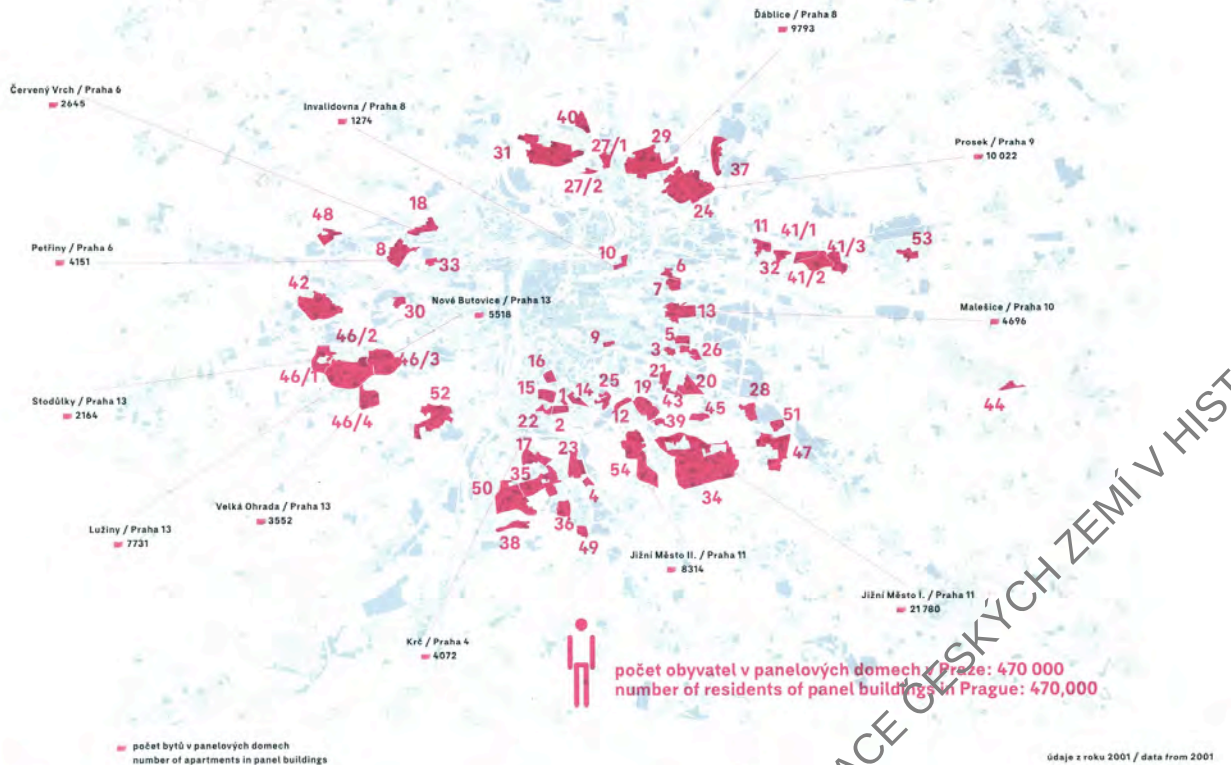

Sídliště Novodvorská, 1963-70
(Aleš Bořkovec, Vladimír Ježek)

Sídliště Ďáblice, 1968
(Viktor Tuček, Antonín Tenzer,
Josef Polák, Vojtěch Šalda, Jiří
Novotný, Jiří Kulišťák)

Sídliště Bohnice, 1972-80 (Václav Havránek a kol.,
ateliér ETA)

Jižní Město, 1972-92

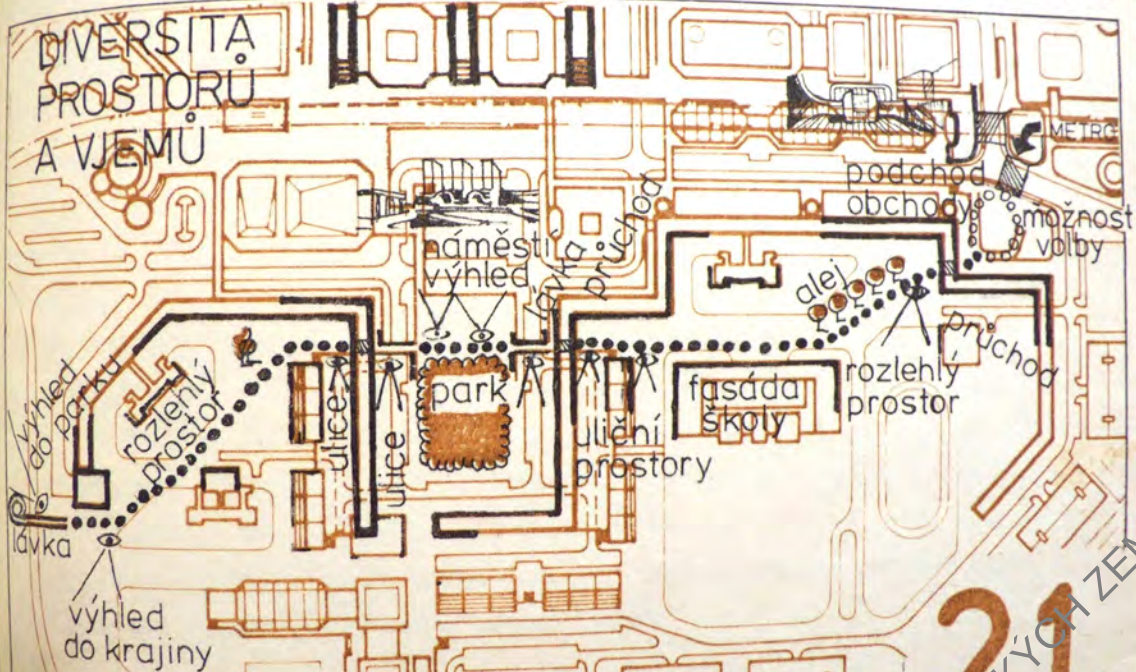
(1964 soutěž Jiří Lasovský, Jan Krásný a kol.)

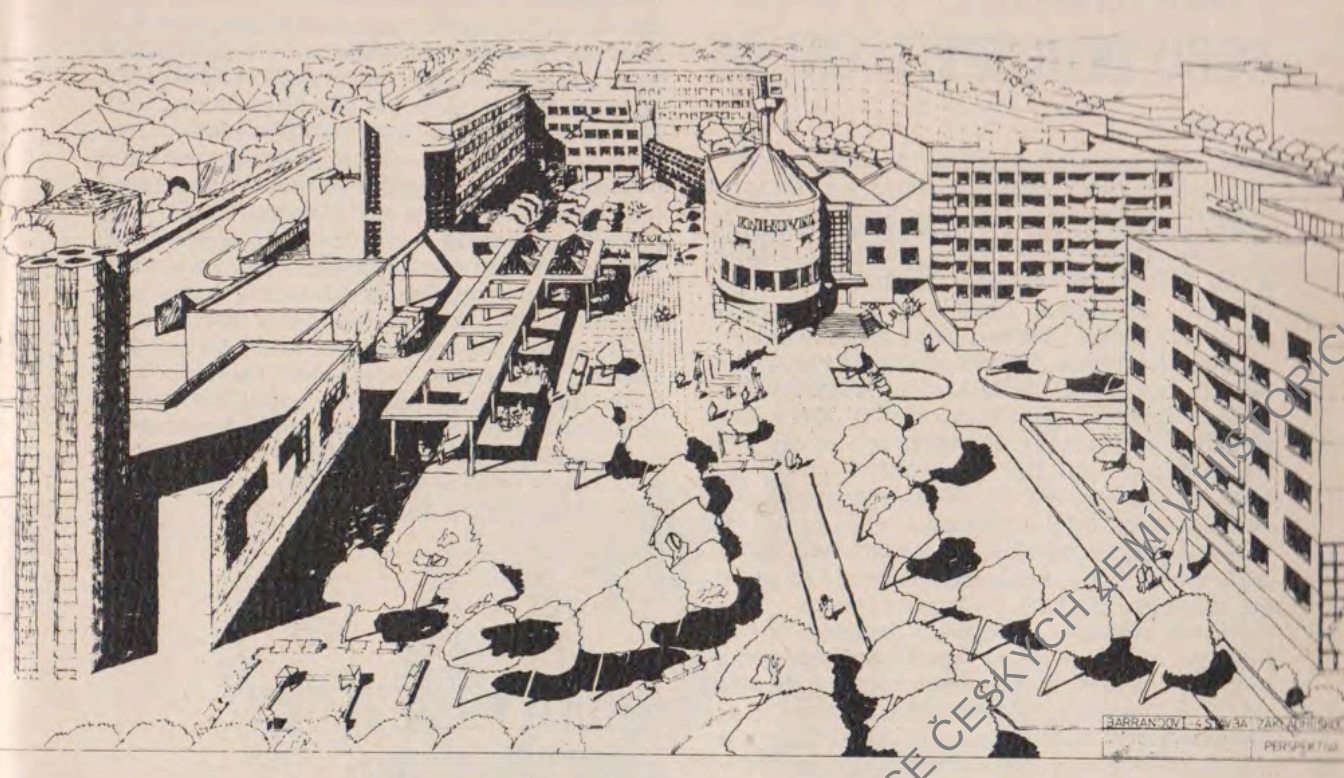
5.

Jihozápadní Město, 1970-91
(Ivo Oberstein a kol.)

SOCIÁLNĚ PROSTOROVÁ DIFERENCIACE ČESKÝCH ZEMÍ V HISTORICKÉ PERSPEKTIVĚ

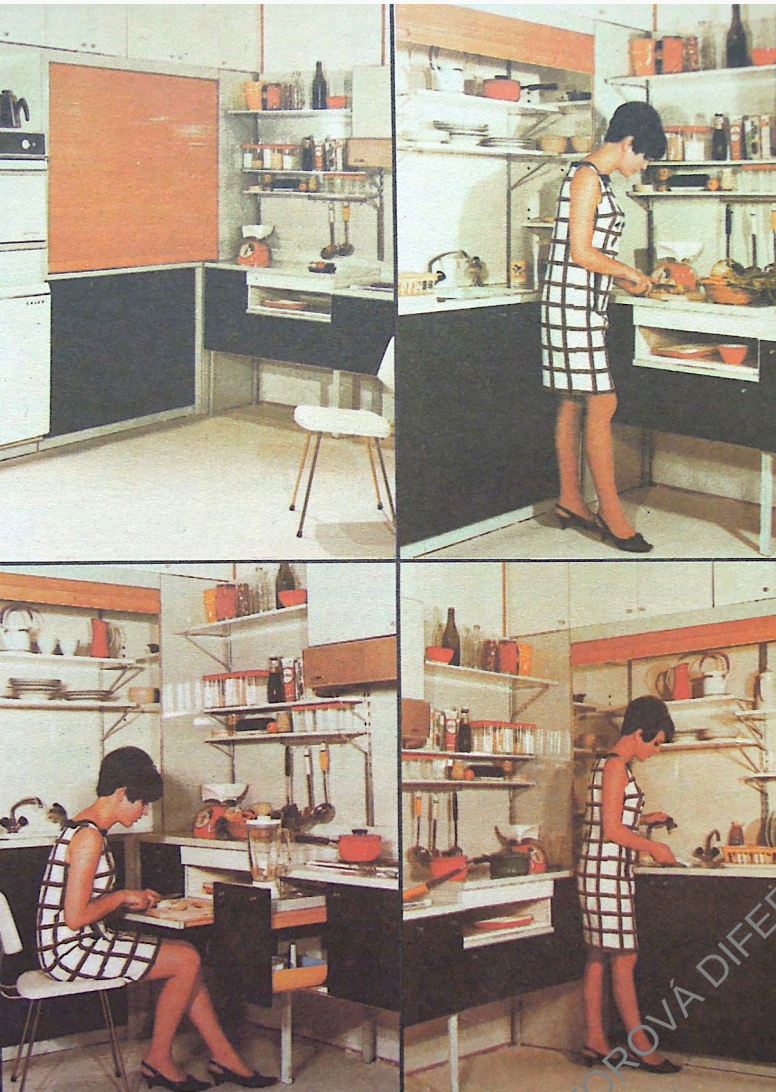

Sídliště Barrandov, 1977-88 (Zdeněk Hölzel, Jan Kerel)

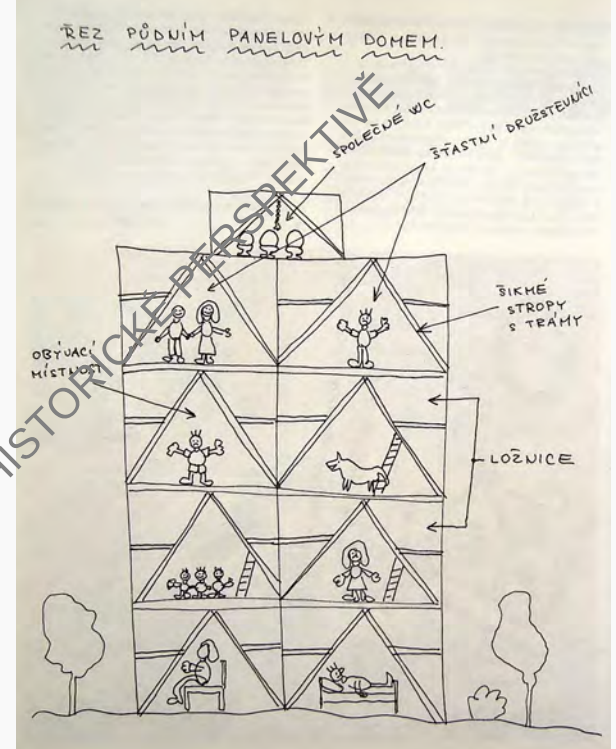
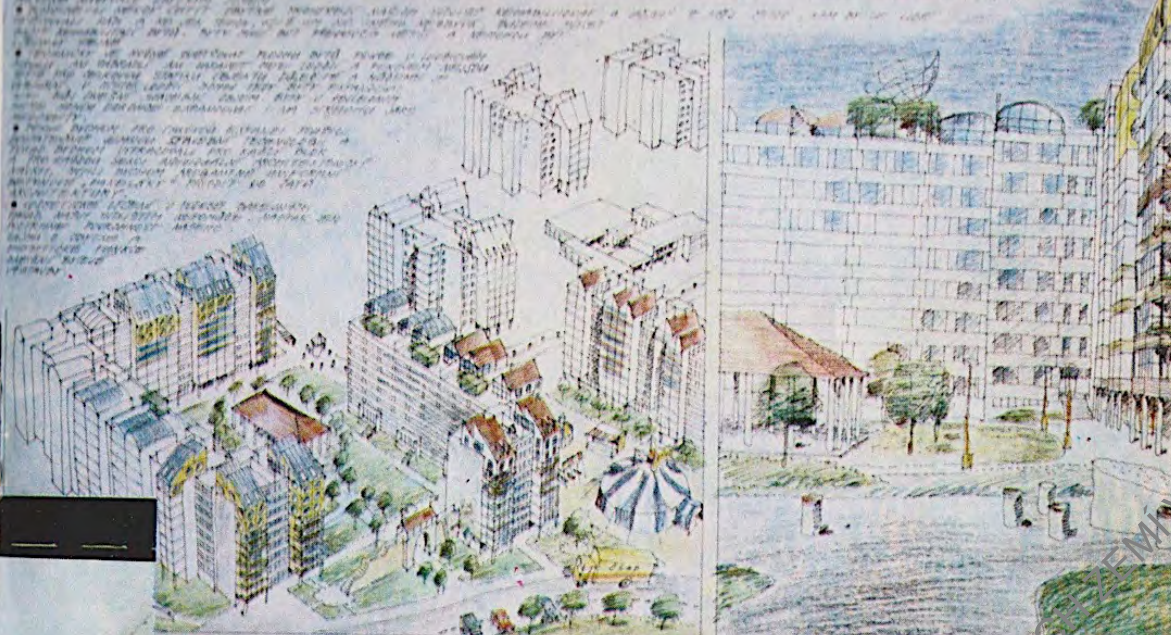

SOCIÁLNĚ PROSTOROVÁ DIFERENOVACÍ HISTORICKÉ PERSPEKTIVĚ

“Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu”

program NAKI, MK ČR - Aplikovaný výzkum a vývoj národní a kulturní identity

nositel projektu: Uměleckoprůmyslové museum v Praze

vedoucí projektu a odborný garant: PhDr. Lucie Zadražilová, PhD., Prof. Rostislav Švácha

info www.panelaci.cz, www.upm.cz

www.facebook.com/panelaci

